

Asia: VN/5386/2020

Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet

Ovatko strategiset tavoitteet kokonaisuutena realistisia ja ovatko ne vaikuttavia?

Ehdotettuja tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisia tavoitteita voidaan kokonaisuutena pitää vaikuttavina ja realistisina. Kuitenkin strategian toimeenpanoon, seurantaan ja koordinaatioon tulisi kiinnittää huomiota aikaisessa vaiheessa. Jotta tavoitteet voidaan aidosti toteuttaa käytännössä, tulee erityisesti kiinnittää huomiota henkilö- ja taloudellisten resurssien varmistamiseen. Tavoitteet vaikuttavat olevan linjassa myös tulevan EU:n datahallintosäädöksen ja sen tavoitteiden kanssa.

Teema 1: Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö

Ovatko teeman 1 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen ohjaus ja koordinointi valtakunnallisesti on kannatettava tavoite. Nykytilassa yhteistyötä tehdään jo joillakin osa-alueilla sekä kansallisesti, että kansainvälisesti, mutta yhteistyötä voisi edelleen kehittää ja koordinoida laajemmin ja strukturoidummin.

Tavoitteista ei käy ilmi, mitä tunnistetut lainsäädännön esteet ovat ja onko kysymys nykyisten säädösten varsinaiseen sisältöön liittyvistä esteistä vai onko kyse säädösten tulkintaan liittyvistä haasteista. Lainsäädännössä ja sen uudistamisessa on huomioitava myös sekä voimassa oleva, että tuleva ylikansallinen sääntely ja sieltä tuleva, osittain hyvin yksityiskohtainen, ohjaus.

Teema 2: Strategia ja toiminta

Ovatko teeman 2 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tiedon hyödyntämisen tuominen erityisesti julkisen hallinnon organisaatioiden strategiseen suunnitteluun, johtamiseen ja päätöksentekoon lisää kustannustehokkuutta ja tiedon vaikuttavuutta. Lisäksi asiakaslähtöinen palveluiden tuottaminen parantaa hallinnon palvelukykyä ja

tehokkuutta sekä tuo palvelut lähemmäs niiden käyttäjiä. Tavoitteita toteutetaan pääosin jo nykyisellään, joten niitä voidaan pitää realistisina ja toimeenpantavissa olevina.

Teema 3: Tiedon hallinta

Ovatko teeman 3 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoitteet ovat kannatettavia, mutta vaativat sekä henkilö- että taloudellisia re-sursseja, jotta olisivat realistisia ja toimeenpantavissa. Tiedonhallinnan tarve ja tavoitteet pitäisi pystyä perustelemaan aina myös tiedon kohteen, kuten esimerkiksi rekisteröidyn näkökulmasta. Tällöin tulisi kiinnittää erityistä huomiota ymmärrettävyyteen, selkeyteen ja perusteluihin. Kokonaisturvallisuuden hallintamalli tukee myös tiedonhallinnan toteutumista.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös yhteistyön tiivistämistä tietojen laadun, hyödynnettävyyden ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Tavoitteena on, että kansalaisista tulee aiempaa halukkaampia luovuttamaan ja luvittamaan tietojaan julkisen hallinnon toimijoiden käyttöön. Tavoitteena tulevaisuudessa voisi lisäksi olla, että kansalaiset voisivat halutessaan luvittaa viranomaisilla olevaa tietoa myös yksityisen sektorin käyttöön omadata-periaatteen mukaisesti. Näin julkisen sektorin hallussa oleva data tulisi aiempaa laajempaan käyttöön. Tällä lisättäisiin myös läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta.

Teema 4: Mahdollistajat

Ovatko teeman 4 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoitteet ovat välttämättömiä, jotta kokonaisuus olisi realistinen. Tavoitteiden toteutuminen vaatii merkittävästi taloudellisia resursseja, toimeenpanoa ja seurantaa. Arvioitaessa strategian mahdollistajia tulisi kiinnittää huomiota koko tiedonhallinnan ja tiedon elinkaaren aikaisiin rooleihin (mukaan lukien tiedon hyödyntäjä) ja näiden yhteistoimintaan esimerkiksi osaamisen kehittämisessä. Näin kaikkien tarpeet ja tavoitteet ovat yhteen sovitettavissa.

Karkkola Päivi